Lasy Państwowe

Raport z działalności Lasów Państwowych w województwie kujawsko-pomorskim

www.torun.lasy.gov.pl

Lasy Państwowe

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni,

Lasy Państwowe zarządzają niemal ¼ powierzchni kraju. Regionalna Dyrekcja w Toruniu koordynuje tę gospodarkę na obszarze przeszło 400 tys. ha, głównie w naszym województwie. Łączymy ochronę przyrody, udostępnianie lasów społeczeństwu oraz zapewnianie strategicznego surowca, jakim jest drewno.

Raport, który dziś Państwu przekazujemy, obejmuje naszą działalność w 2025 roku. Nie możemy jednak nie odnieść się do tego, co ten rok wyróżnia spośród poprzednich: była to wiosna wyjątkowo palna – jedna z najtrudniejszych w historii monitoringu lasów w Polsce. Połączenie długotrwałej suszy, wysokich temperatur i silnych wiatrów stworzyło warunki, w których ogień rozprzestrzenia się szybciej niż kiedykolwiek. W tej sytuacji szczególnego znaczenia nabrał system ochrony przeciwpożarowej, który RDLP Toruń buduje i doskonali od lat. Dlatego w tegorocznym raporcie poświęcamy mu szczególną uwagę – nie jako tematowi technicznemu, lecz jako zagadnieniu, które bezpośrednio dotyczy bezpieczeństwa mieszkańców i zasobów przyrodniczych całego regionu.

Jesteśmy przekonani, że powinni Państwo znać skalę tego systemu – jego elementy, koszty i skuteczność. Ale chcemy też, żebyście Państwo wiedzieli, że za każdą liczbą w tym raporcie stoi człowiek: leśnik na wieży obserwacyjnej w upalne południe, pilot samolotu patrolowego, strażak i pracownik Lasów Państwowych, którzy razem chronią to, co wspólne.

Ten raport traktujemy jako narzędzie dialogu – otwartego, rzetelnego i opartego na poczuciu wspólnej odpowiedzialności za przestrzeń, w której żyjemy.

Z wyrazami szacunku,

Włodzimierz Pamfil
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu

Fot. J. Chłąd

Las w liczbach

Region kujawsko-pomorski

Lasy Państwowe w województwie kujawsko-pomorskim zarządzają blisko 400 tys. ha lasów Skarbu Państwa – to największy zielony zasób. Lasy te obejmują 29 nadleśnictw rozmieszczonych na terenie całego regionu. Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne i miejsca rekreacyjne są udostępnione mieszkankom i mieszkańcom regionu przez cały rok. W lasach i branżach z nimi powiązanych pracuje około 40 tys. mieszkańców regionu.

29

Nadleśnictw w regionie kujawsko-pomorskim, w tym 16 położonych w całości

400 tys. ha

lasów Skarbu Państwa

Lasy Państwowe

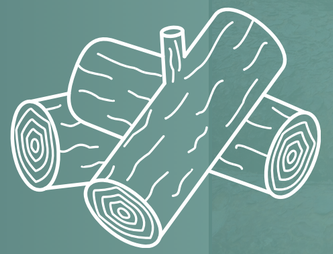
Pozyskanie drewna

Każdy metr sześcienny drewna pozyskujemy zgodnie z prawem i ściśle w ramach Planu Urządzenia Lasu. To gwarancja, że rozwój gospodarczy regionu idzie w parze z bezpieczeństwem przyrody. Dostarczając w 2025 roku ~2 mln m^3 tego w pełni odnawialnego surowca, zapewniliśmy stabilność kujawsko-pomorskiemu przemysłowi i rzemiosłu, wspierając tysiące lokalnych miejsc pracy.

Roczne pozyskanie drewna

W 2025 pozyskaliśmy ~2 mln m^3 surowca drzewnego

Dbamy o przyszłość lasów

Co roku leśnicy sadzą miliony sadzonek drzew – w samym 2025 roku posadziliśmy ich ponad 20 milionów. Działania te wynikają przede wszystkim z planowego odnawiania lasu po pozyskaniu drewna – w pełni odnawialnego, strategicznego surowca – oraz z konieczności odmładzania i przebudowy drzewostanów w odpowiedzi na dynamiczne zmiany klimatyczne. Nowe nasadzenia pozwalają nam również skutecznie regenerować powierzchnie dotknięte szkodami od wiatrów, suszy, czy szkodnikó owadzich.

3 400 hektarów

Łączny obszar, na którym w ciągu minionego roku wprowadziliśmy młode pokolenie lasu. To strategiczny krok w kierunku zapewnienia ciągłości ekosystemów leśnych w naszym regionie.

Ochrona przyrody

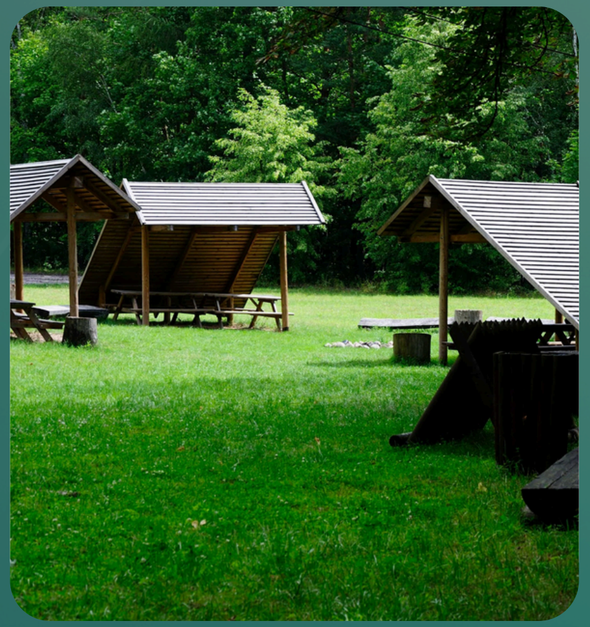
Lasy województwa to nie tylko drzewa. To siedlisko nielziczonej gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną, w tym bociana czarnego, bielika i żurawia. W lasach województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonuje sieć rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni blisko 7 tys ha. Celowo pozostawiamy martwe drewno w lesie – to dom dla setek gatunków owadów, grzybów i ptaków dziuplastych. Ochrona przyrody i gospodarka leśna nie są sprzeczne – są ze sobą integralnie powiązane.

Lasy dla ludzi

Szacujemy, że lasy województwa kujawsko-pomorskiego generują rocznie od 12 do 15 milionów wizyt rekreacyjnych i turystycznych, co pokazuje, jak kluczową rolę odgrywają one w codziennym życiu oraz zdrowiu mieszkańców naszego regionu. Nadleśnictwa RDLP Toruń utrzymują infrastrukturę rekreacyjną: szlaki piesze i rowerowe, miejsca biwakowe, wiaty i parkingi leśne. Las to przestrzeń wspólna – dostępna dla wszystkich, bezpłatna i otwarta. Dbamy o to, żeby tak pozostało.

Ochrona przeciwpożarowa

Kontekst i zagrożenia

Wiosenne maksimum pożarowe

Okres wiosenny regularnie staje się jednym z najbardziej palnych momentów w historii monitoringu lasów w Polsce. Specyfika tej pory roku – połączenie niskich opadów po zimie, gwałtownego wzrostu temperatur, silnych wiatrów oraz braku rozwiniętej, wilgotnej roślinności – tworzy warunki, w których ogień rozprzestrzenia się błyskawicznie.

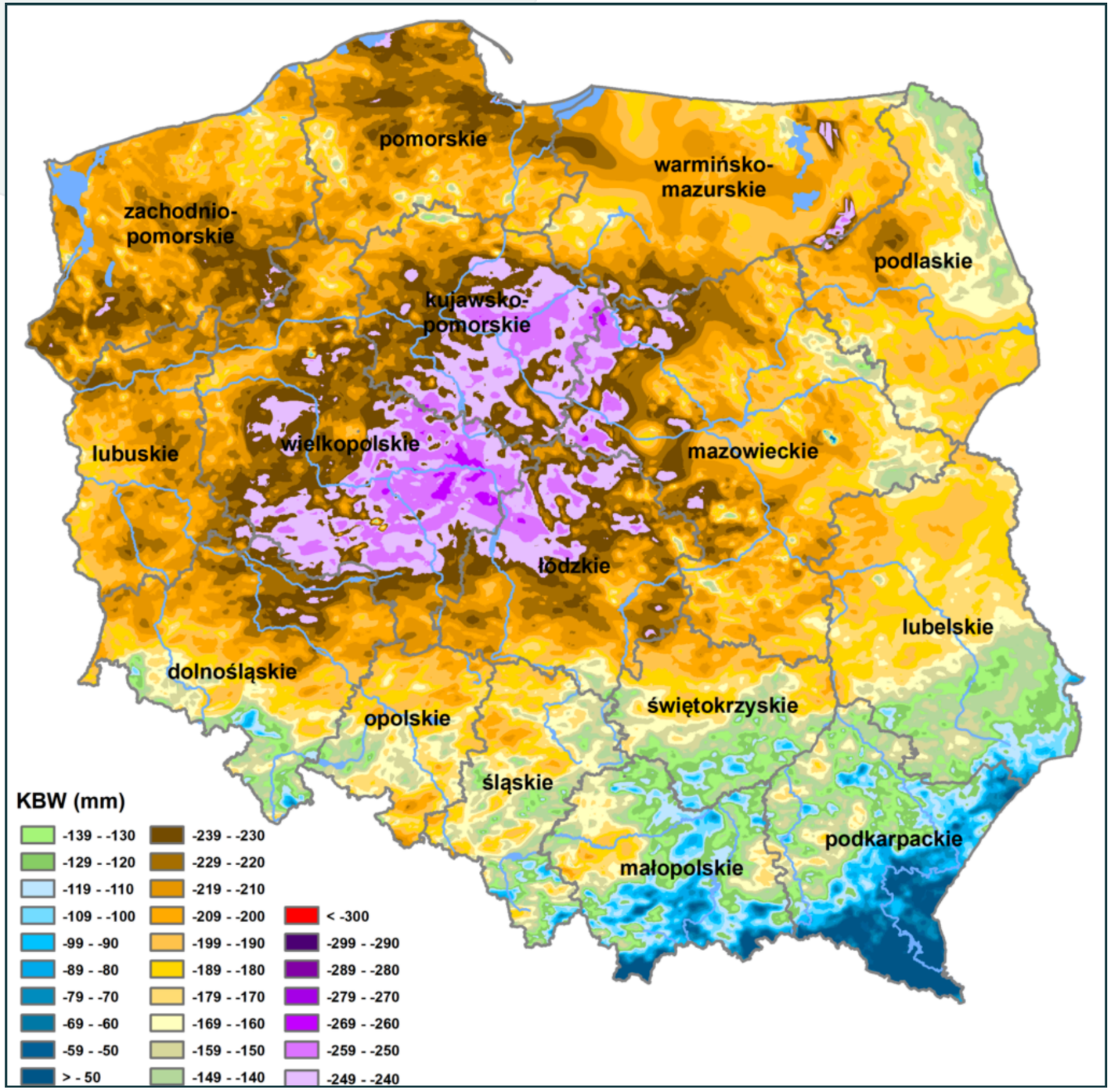
Lasy województwa kujawsko-pomorskiego rutynowo obejmowane są najwyższymi stopniami zagrożenia pożarowego przez kluczowe tygodnie w skali roku. W tak podatnym na ogień środowisku sprawny system ppoż., utrzymywany przez Lasy Państwowe przestał być jedynie procedurą – to stała, realna ochrona tysięcy hektarów lasu, zasobów wodnych oraz jakości powietrza dla mieszkańców naszego regionu. W takich warunkach minuty decydują o hektarach.

Klimatyczny bilans wodny

Prezentowany deficyt wody dowodzi, że ochrona przeciwpożarowa lasów w województwie kujawsko-pomorskim nie jest wyłącznie kwestią ochrony przyrody, ale kluczowym elementem bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego całego regionu. Sytuacja ta wymaga stałego monitorowania zmian klimatycznych, wspierania programów małej retencji wodnej oraz zacieśniania współpracy regionalnych służb ratunkowych i samorządowych w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Ekstremalne zagrożenie

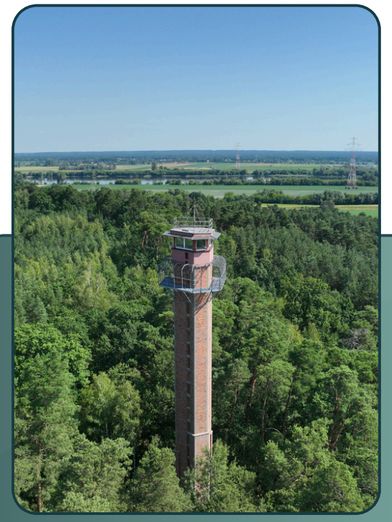
Bezpośrednim skutkiem suszy jest drastyczny spadek wilgotności ściółki leśnej (w okresach letnich spadający poniżej 10%). W takich warunkach las staje się podatny na natychmiastowy zapłon, a dynamika ewentualnego pożaru jest katastrofalna i trudna do opanowania.

Jak działa system

System ochrony przeciwpożarowej RDLP Toruń opiera się na czterech powiązanych elementach działających równolegle. Żaden z nich nie działa samodzielnie – skuteczność systemu wynika właśnie z ich wzajemnego uzupełniania się.

Wykrycie pożaru w ciągu kilku minut od jego powstania jest możliwe tylko dlatego, że wszystkie warstwy są aktywne jednocześnie: monitoring naziemny widzi co innego niż lotniczy, a sprawna łączność sprawia, że alarm trafia jednocześnie do wszystkich służb.

MONITORING NAZIEMNY

Dostrzegalnie, partole, kamery

MONITORING LOTNICZY

Samoloty patrolowe

ŁĄCZNOŚĆ I ALARMOWANIE

Integracja ze służbami

SPRZĘT I ZASOBY

Pojazdy, zbiorniki ppoż, drogi

SYSTEM OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
W LASACH PAŃSTWOWYCH

Jeden strażak, który dotrze do pożaru lasu w 15 minut, jest wart więcej niż stu strażaków po godzinie.

Leśnicy stale ulepszają system ochrony przeciwpożarowej lasów. Najważniejsze to jak najszybciej wykryć dym, ustalić miejsce pożaru i podjąć działania. Dzięki temu większość pożarów udaje się ugasić w początkowej fazie. Koszty utrzymania tego systemu to ponad 120 mln zł rocznie ze środków Lasów Państwowych.

1. **Pomiar wilgotności ściółki.** Prawie każdy pożar lasu zaczyna się od pokrywy gleby, a podstawowym materiałem palnym jest suche igliwie. Dlatego wilgotność ściółki sosnowej mierzona jest dwukrotnie w ciągu dnia.
2. **Stacja meteorologiczna.** W oparciu o pomiary warunków atmosferycznych i wilgotności ściółki codziennie określany jest stopień zagrożenia pożarowego lasu, od którego zależy poziom gotowości systemu – prawie 150 w LP.
3. **Pożar.** Polska jest na 3. miejscu w Europie pod względem liczby pożarów lasów (za Hiszpanią i Portugalią) – każdego roku powstaje ich kilka tysięcy. Dzięki sprawnemu systemowi ochrony przeciwpożarowej średnia powierzchnia pojedynczego pożaru jest niewielka – poniżej 0,3 ha w LP.
4. **Dostrzegalnie pożarowe.** Prowadzą obserwacje lasu, by jak najszybciej wykryć dym i przekazać o nim informację do nadleśnictwa. Coraz częściej obserwatorów zastępują kamery – ponad 700 punktów obserwacji naziemnej w LP.
5. **Punkt Alarmowo–Dyspozycyjny.** Na podstawie namiarów z dostrzegalni ustala na mapie miejsce powstania pożaru, po czym alarmuje straż pożarną i wysyła do zdarzenia samochód patrolowo-gaśniczy LP.
6. **Samochód patrolowo-gaśniczy.** Wyposażony w sprzęt gaśniczy, zbiornik z wodą i pompę. Wykorzystywany do patrolowania lasu, gaszenia pożarów w fazie początkowej i dozorowania pożarzysk – ponad 340 w LP.
7. **Załoga samochodu p-g.** Przeszkolona i wyposażona w specjalistyczny sprzęt do gaszenia pożarów. Współpracuje ze strażą pożarną.
8. **Straż pożarna.** Współpraca ze strażakami to inwestycja w bezpieczeństwo, dlatego Lasy Państwowe dofinansowują zakupy sprzętu gaśniczego dla ochotniczych i państwowych straży pożarnych– kilka mln zł rocznie.
9. **Dojazd pożarowy.** Zaplanowana i oznaczona (numer na drzewie) sieć dróg zapewniająca przejezdność wozom strażackim – ponad 53 tys. km w LP.
10. **Punkt czerpania wody.** Naturalne i sztuczne zbiorniki wodne, oznaczone i przystosowane do pobierania wody przez strażaków - ponad 11 tys. w LP.
11. **Baza sprzętu przeciwpożarowego.** Każde nadleśnictwo posiada rezerwę podręcznego sprzętu gaśniczego (m.in.: hydronetki plecakowe, tłumice, szpadle).
12. **Statki powietrzne.** LP dysponują ponad 40 samolotami i śmigłowcami, wykorzystywanymi do patrolowania lotniczego oraz wykonywania gaśniczych zrzutów wody. Stacjonują one w około 30 leśnych bazach lotniczych na terenie kraju.
13. **Pas przeciwpożarowy.** Zaorany pas gleby pozbawiony palnych materiałów roślinnych, ograniczający rozprzestrzenianie się płomieni – ponad 15 tys. km w LP.
14. **Tablica edukacyjna.** Lepiej zapobiegać niż gasić – w myśl tej zasady LP edukują społeczeństwo w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w lasach.

Rysunek: Roman Kucharski | Opracowanie merytoryczne: Jan Kaczmarowski, Wydział Ochrony Lasu DGLP; Centrum Informacyjne Lasów Państwowych | Opracowanie graficzne: Polska Grupa Infograficzna

Oczy w terenie

Podstawą systemu naziemnego są wieże obserwacyjne, regularne patrole terenowe oraz kamery monitoringu. Każdy punkt obserwacyjny pokrywa określony obszar lasu, a sieć tych punktów zapewnia ciągłość nadzoru przez cały sezon pożarowy. W 2025 roku dyżury na wieżach trwały od wczesnej wiosny – ze względu na wyjątkowe warunki pogodowe sezon startował wcześniej niż w latach ubiegłych. RDLP Toruń dysponuje 60 punktami obserwacyjnymi rozmieszczonymi strategicznie na terenie województwa.

60

punktów obserwacji naziemnej

Monitoring lotniczy

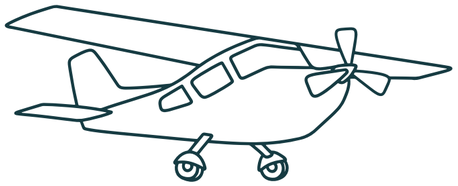

W celu zabezpieczenia regionu RDLP w Toruniu stale utrzymuje flotę 4 maszyn patrolowo-gaśniczych, w tym jednego śmigłowca. W sezonie pożarowym statki te regularnie przemierzają obszary leśne.

Jeden lot patrolowy obejmuje tysiące hektarów lasu – zasięg niemożliwy do osiągnięcia przez jakikolwiek naziemny system obserwacji. Piloci posiadają specjalistyczne przeszkolenie z rozpoznawania dymu i szybkiego lokalizowania ognisk.

Koszt jednej godziny nalotu jest wielokrotnie niższy niż koszt gaszenia pożaru, który przez kilkanaście minut rozwijał się bez wykrycia.

Leśna Baza Lotnicza wraz z siecią lotnisk i lądowisk rozmieszczonych w regionie, zapewniających szybkie wylatywanie i możliwość uzupełniania środków gaśniczych w trakcie akcji.

4

samoloty gaśnicze

w tym 1 śmigłowiec

Skuteczność operacyjna leśnego lotnictwa

Ponad 190 misji gaśniczo-rozpoznawczych pozwoliło na ugaszenie ognisk zapalnych w ich początkowej fazie, drastycznie ograniczając straty materialne i przyrodnicze.

Niemal 100 godzin lotów patrolowych w okresach ekstremalnego zagrożenia ppoż. zapewniło stały monitoring obszarów o najwyższym stopniu ryzyka.

Koszt utrzymania stałej gotowości floty powietrznej jest niewspółmiernie niski w porównaniu z potencjalnymi kosztami akcji gaśniczych rozwiniętych pożarów wielkoobszarowych.

Łączność i alarmowanie

Minuty decydują

Wykrycie pożaru to dopiero pierwszy krok. Kluczowe jest to, co dzieje się w ciągu następnych minut – alarm musi trafić jednocześnie do leśniczego, dyspozytorni PSP i odpowiednich służb. RDLP Toruń korzysta ze zintegrowanego systemu łączności obejmującego radiokomunikację, stałe dyżury i skoordynowane procedury alarmowania.

Jako jedyni w Polsce posiadamy konsolę radiotelefoniczną, która zapewnia łączność ze wszystkimi elementami systemu przeciwpożarowego (punkty alarmowo-dyspozycyjne, gaśnicze statki powietrzne).

27

punktów alarmowo dyspozycyjnych

Sprzęt i zasoby gaśnicze

System gaśniczy LP w regionie obejmuje małe samochody gaśnicze, sprzęt ręczny oraz sieć punktów czerpania wody rozmieszczonych w kompleksach leśnych. Zasoby są rozmieszczone strategicznie – tak, aby czas dojazdu do każdego punktu w lasach RDLP był jak najkrótszy. Sprzęt jest corocznie serwisowany i uzupełniany.

3 449 km dojazdów pożarowych

Sieć strategicznie rozmieszczonych dróg leśnych, umożliwiających jednostkom ratowniczym szybkie i bezpieczne dotarcie do każdego sektora lasu.

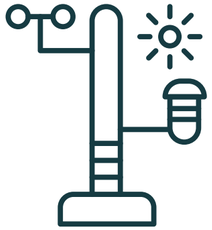
24 samochody patrolowe

Lekkie pojazdy terenowe wyposażone w moduły gaśnicze, przeznaczone do stałego patrolowania terenów leśnych oraz natychmiastowej likwidacji zarzewi ognia w trudno dostępnym terenie.

417 punktów czerpania wody

Sieć naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych, hydrantów oraz baz zaopatrzenia rozmieszczonych tak, aby maksymalnie skrócić czas rotacji wozów bojowych podczas akcji.

10 punktów monitoringu

System stacji meteorologicznych (5 punktów prognostycznych pomiaru wilgotności ściółki oraz 5 punktów pomocniczych), dostarczający codzienne dane do analizy stopnia zagrożenia ppoż.

Manewry i ćwiczenia

Ćwiczenia z PSP, wojskiem i ratownikami – kiedy nie ma pożaru, ćwiczymy

W akcję podnoszenia gotowości operacyjnej zaangażowało się 15 Nadleśnictw z terenu regionu, co przełożyło się na realizację **37 specjalistycznych szkoleń i ćwiczeń.**

KRegularna realizacja wspólnych manewrów leśników i strażaków (PSP/OSP) gwarantuje minimalizację czasu reakcji w przypadku wystąpienia realnego zagrożenia. Wysoki poziom wyszkolenia kadr bezpośrednio przekłada się na bezpieczeństwo mieszkańców województwa oraz skuteczniejszą ochronę lokalnych ekosystemów.

Na podtoruńskim poligonie wojskowym odbywają się zaawansowane ćwiczenia, w których udział biorą Wojskowa Straż Pożarna, Państwowa Straż Pożarna oraz elitarne grupy strażaków Ground Forest Fire Fighting.

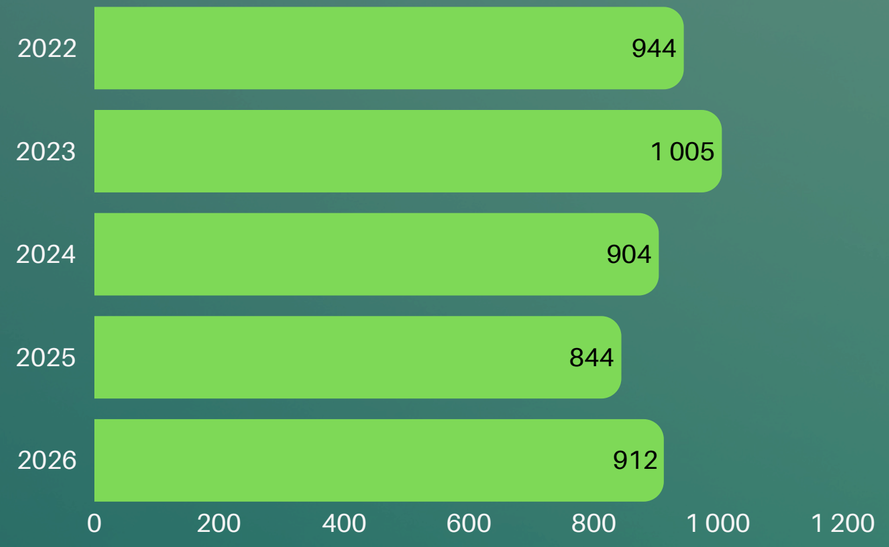

1,35 mln zł

wyniosła wartość strat z tytułu pożarów lasów w województwie kujawsko-pomorskim w 2025 roku , co dobitnie potwierdza, jak kluczowe znaczenie dla budżetu i bezpieczeństwa regionu ma stałe finansowanie sprawnego systemu ochrony przeciwpożarowej.

Inwestycja w bezpieczeństwo

Sumaryczne wydatki z lat 2022–2026 wyniosły ponad 4,6 miliona złotych – nakłady te stanowią bezpośrednią, stałą inwestycję w infrastrukturę terenową, monitoring oraz systemy wczesnego wykrywania, które chronią region przed katastrofalnymi stratami przyrodniczymi i gospodarczymi.

Rozwój systemu

RDLP w Toruniu planuje wdrożyć nowatorski system monitoringu z wykorzystaniem drona startującego automatycznie z dachu budynku Nadleśnictwa Włocławek. System działa autonomicznie – w przypadku alarmu dron wzbija się w powietrze i przesyła obraz w czasie rzeczywistym.

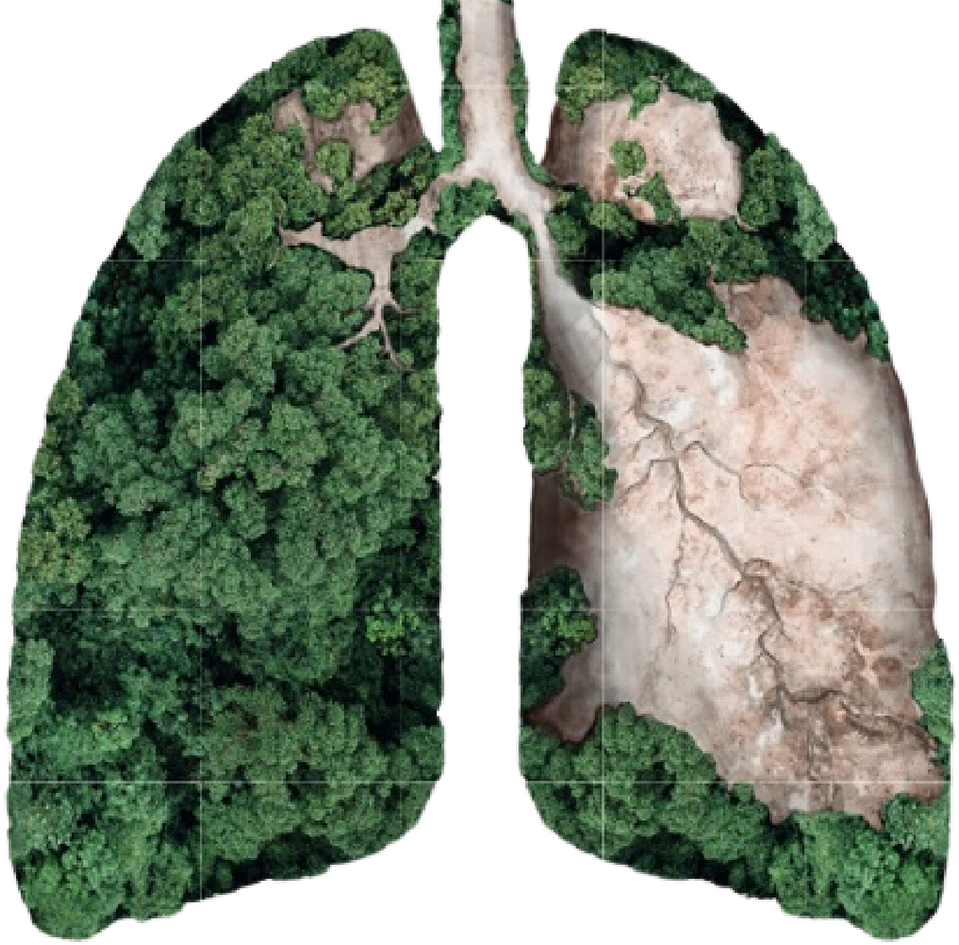
Pozwala to na błyskawiczną weryfikację zgłoszenia i precyzyjne określenie miejsca zdarzenia jeszcze przed przybyciem patrolu naziemnego. RDLP Toruń jest jedną z pierwszych dyrekcji w Polsce wdrażających to rozwiązanie.

FILM: SmokeD

Zmiany klimatu, a rosnące zagrożenie

Dane meteorologiczne z ostatnich 20 lat wskazują jednoznacznie: sezonów z ekstremalnym zagrożeniem pożarowym przybywa. Wydłuża się czas trwania sezonu pożarowego, rośnie liczba dni z najwyższymi stopniami zagrożenia, a epizody suszy stają się intensywniejsze. Oznacza to, że system ppoż. musi być nie tylko utrzymany – musi być stale rozwijany i modernizowany, żeby nadążać za rosnącym ryzykiem.

Wzrost globalnej temperatury

Coraz czestsze ekstremalne zjawiska pogodowe: huraganowe wiatry, długie okresy suszy

Pustynnienie i stepowienie duzych obszarów

Redukcja róznorodnosci biologicznej

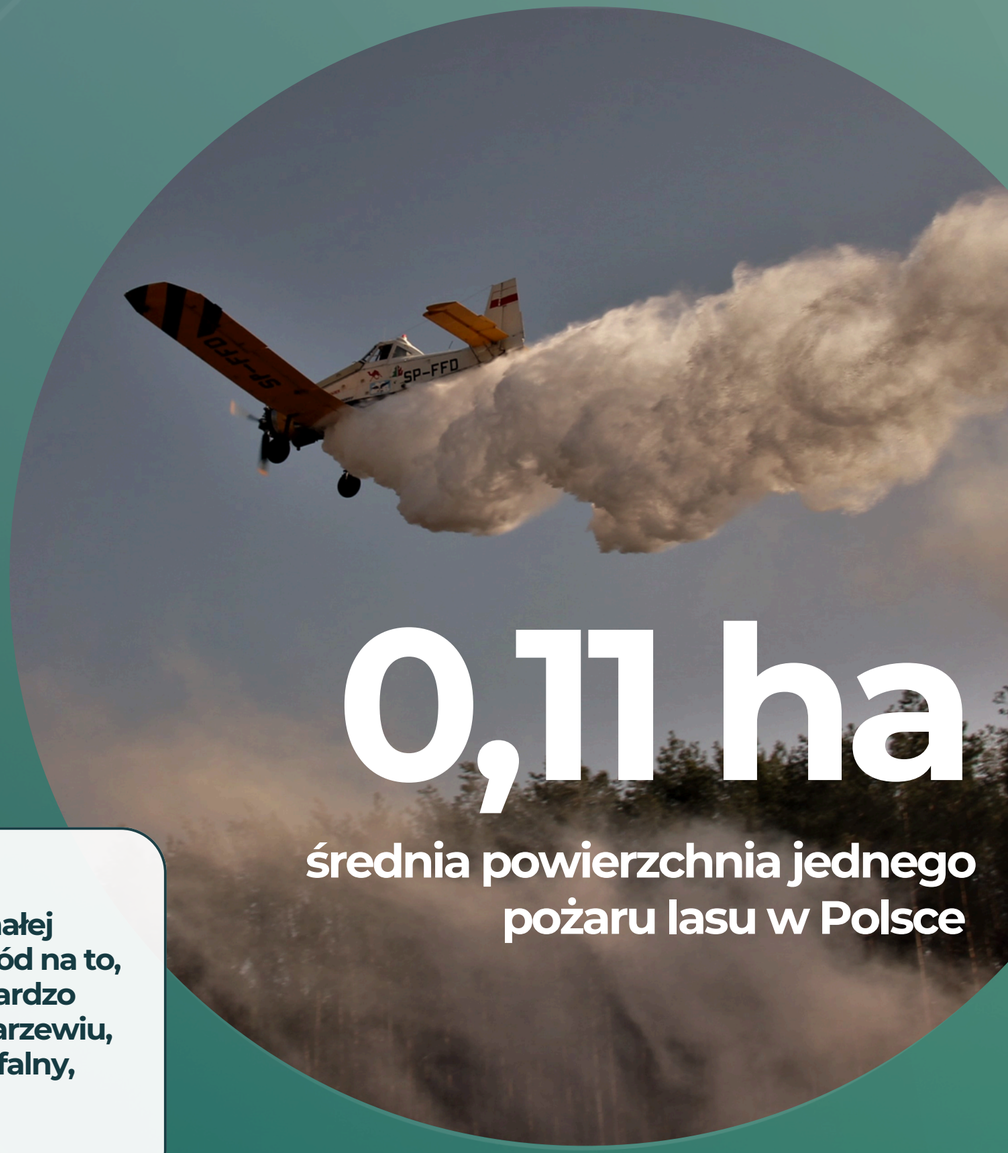
System, który działa

Lasy Państwowe dysponują jednym z najbardziej kompleksowych systemów ochrony przeciwpożarowej lasów w Europie. Łączy monitoring naziemny i lotniczy, nowoczesne technologie, sprawną sieć łączności i zasoby gaśnicze z kulturą współpracy ze służbami ratowniczymi.

Efektywność tego systemu najlepiej obrazują twarde dane na tle międzynarodowym:

Polska znajduje się w ścisłej czołówce Europy pod względem liczby pożarów – zajmujemy 3. miejsce w Europie z wynikiem blisko 6 tys. pożarów w skali roku. Pomimo ogromnej liczby zdarzeń, łączna powierzchnia pożarów w 2025 w Polsce wyniosła zaledwie 1,3 tys ha plasując nas na 15 miejscu zestawienia strat.

Mamy bardzo dużo pożarów, ale o małej powierzchni. Te liczby to ostateczny dowód na to, że nasz zintegrowany system działa bardzo odbrze. Wykrywamy i dusimy ogień w zarzewiu, zanim zdąży przerodzić się w katastrofalny, wielkoobszarowy pożar.

0,11 ha

średnia powierzchnia jednego pożaru lasu w Polsce

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

56 65 84 347

rdlp@torun.lasy.gov.pl

www.torun.lasy.gov.pl

Włodzimierz Pamfil - Dyrektor RDLP w Toruniu

570 614 674

wlodzimierz.pamfil@torun.lasy.gov.pl

Anna Stępień - Konsultant ds. kontaktów społecznych

793 016 944

anna.stepien@torun.lasy.gov.pl